

Seg og de, der dele Betragtning med mig, opfattede det imidlertid den Gang saaledes, at da var det Tid til at beslutte mindre end til at forhandle overfor et enkelt større Tilfælde under en enkelt fremtrædende særegen politisk Situation, fordi vi den Gang mente, at en Beslutning, et bestemt Nei paa rette Sted og i rette Tid var i sin Orden. Saa bleve vi betegnede som et blot Ikke-Forhandlings- og et Negtelsesparti, skjøndt vi ingeninde — jeg kan for mit Vedkommende sige, jeg ingeninde har erkjendt en saadan Partistilling, men altid i de 14 Aar, hvor jeg har haft Sæde i Rigsdagen, har været villig til, hvor det var nyttigt, at forhandle og at bevilge paa rimelig Maade ligeoverfor et Ministerium paa lovlig Grund. Nu kommer jeg herind iaar og siger: I have sat Oders Ministerium paa lovlig Grund, vi staa i Mindretal, vi maa forhandle om enhver Sag under de Forhold, som Mertallet i denne Sal bestemmer ved sin Regjering. Det forekommer mig, at denne Stilling fra vor Side er klar. Nu er det et eget Syn at se, at første Gang Forhandlingspartiet her i Salen, det meget berømte Forhandlingsparti, fremtræder i et Spørgsmaal, hvorom der kunde være delte Meninger med Hensyn til forskjellige Punkter, fremtræder det igjennem sin Ordfører, det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds, med det Forslag: Begrav det Hele. (Th. Nielsen: Nei! Nei!) De søe ikke denne Sag videre. Jeg kritiserer blot, jeg siger de Herrer have Ret til at lede Politiken i denne Sal; jeg vil sige, naar de Herrer anbefale, at vi ikke skulle gaa videre med denne Sag, altsaa ikke forhandle, ikke engang søge Oplysning om, hvorledes, jeg havde nær sagt, i hvilken Grad Regjeringen har stillet sig urimelig i dette Forhold, saa siger jeg: „Ansvaret maa de Herrer selv bære“. Jeg skal ikke forstyrre denne Forhandlingspolitik; jeg skal arbejde med de Herrer under de Forhold, de selv bestemme. Sige de Herrer: „Punktum, vi skulle ikke forhandle“, saa undlader jeg at stemme, men saa siger jeg: Se, hvilken Forhandlingspolitik. Det bliver min Stilling indtil videre; de Herrer af Mertallet bestemme jo selv den Stilling, som Thinget skal indtage. — Efter saaledes at have udtalt min Paafjærmelse af den Maade, hvorpaa de Herrer forstaa at illustrere deres nye Manifest, hvor Forhandlingspolitiken er saa lovprist, skal jeg tillade mig, inden Sagen bliver slaaet ihjel, at sige et Par Ord om Sagen

selv. — Dengang Spørgsmaalet om disse Sidebaner med Statsstillud var for, var det ogsaa min Opfattelse, at det var en fortræblet Bei at slaa ind paa, hvilket jeg dengang tillod mig at udtale, og at vi hellere burde være blevne paa den gamle Bei og være gaaede frem med Udvidlingen for Statens Regning, efter de sædvanlige Regler. Da vare vi gaaede jevnt fremad, og da var vist ikke de Kalamiteter med Fremgangsmaaden komne tilstede, som det forekom mig, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Ville) med Rette nævnte forleben Dag, nemlig det, at man sammensætter Udvalg med Mænd fra forskjellige Egne, der hver især have sine lokale Interesser, og saa opstaar pludselig ud af et lille Forslag under Ledelse af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 3die Valgkreds (Tvermoes) denne Jugl-Fønik, der med Jernbanevinger flyver ud over hele Landet og omfatter 17—18 Jernbanelinier, og lægger Beslag paa vore pekuniære Kræfter gennem mange Læder. Med Hensyn til den Fremgangsmaade er jeg uenig med det ærede Medlem, det Sundeste vilde efter min Mening have været, at man havde sagt: „I rolige Læder anvende vi et vist Beløb, saa til en, saa til en anden Bane, hvor Trangen efter Regjeringens og Rigsdagens Skjøn er stærkest og helst bør mødes; man maa ikke forlange, at Egne, der ere fjernere fra Banerne, men dog maa deltage i Expropriationsudgifterne og maa deltage i Rentetabet, at disse Egne, der i Forveien ere mere ubehjælpeligt stillede end andre Egne, ved det nye System yderligere skulle bebyrdes med Udgifter. Det maatte saa meget mere dengang anses for rigtigt at gaa den Bei, naar man overhovedet vilde gaa ind paa den Betragtning, at Jernbanerne nu maatte blive Statsveje, og der var efter min Opfattelse saa meget mere Opfordring til at gaa den Bei, efterat Kongeveiene og de store Landeveie ved Lov vare gaaede over til Amtsaadene, og Jernbanerne vare traadte i Stedet, der var saa meget mere Anledning til at gaa den Bei, siger jeg, efter at denne Systemforandring paa Grundlag af vore Kommunikationsmidlers Udvidning var foregaaet. Men man kunde ikke vente paa de enkelte Steder, og navnlig kunde de ledende Mænd paa de enkelte Egne ikke vente, til en saadan Opfattelse efterhaanden vandt Fremgang, og navnlig kunde naturligvis ikke Entreprenuerne og slige Folk vente. Der var en umaaadelig Nidkjærlighed efter, ud over vor hele Stilling